

Stockholm den 5 juli 2021

R-2021/0770

Till Justitiedepartementet

Ju2021/01508

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 9 april 2021 beretts tillfälle att lämna synpunkter på promemorian Ett modernare straffrättsligt skydd mot hemfridsbrott och olaga intrång.

Sammanfattning

Advokatsamfundet välkomnar de föreslagna ändringarna när det gäller språklig modernisering, klargörandet av tillämpningsområdet för olaga intrång, de nya beteckningarna av de grova svårighetsgraderna av brotten samt att det i lagen införs omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt.

När det gäller skärpta straffskalor och behovet av kriminalisering av osjälvständiga brottsformer avstyrker Advokatsamfundet förslagen i promemorian i enlighet med synpunkter som följer nedan.

Synpunkter

Allmänt

Som Advokatsamfundet har påpekat i ett flertal tidigare remissvar gällande straffmätning bör i en rättsstat inte genomföras generella straffskärpningar om inte starka skäl talar för ett behov av sådana åtgärder för att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Vidare kan denna typ av generella straffskärpningar införas

endast om de kan anses vara proportionerliga, ändamålsenliga och verkligen få den eftersträvade effekten.

Synpunkter på föreslagna förändringar i sak

Gemensamt för hemfridsbrott och olaga intrång är att den straffbara gärningen består i att någon, olovligen eller obehörigen, tar sig in i eller stannar kvar på en plats (vanligtvis bostad eller arbetsplats). Om en person, utöver själva inträngandet eller kvarstannandet, gör sig skyldig till ytterligare brottslighet, t.ex. i form av våld, hot, ofredande eller skadegörelse, finns det möjlighet att döma för flera brott i brottskonkurrens vilket i sin tur möjliggör en annan påföljdsbestämning.

De straffskärpningar som föreslås motiveras med en, från lagstiftarens sida, allmänt skärpt syn på integritetskränkande brottslighet mot enskilda. Detta görs med hänvisning till vissa andra straffskärpningar (t.ex. beträffande grovt olaga hot och inbrottsstöld) som har genomförts i närtid. Det är Advokatsamfundets uppfattning att det inte går att sätta likhetstecken mellan den integritetskränkning som typiskt sett drabbar den enskilde vid hemfridsbrott eller olaga intrång och den integritetskränkning som grovt olaga hot eller inbrottsstöld medför.

Av påföljdsstatistiken avseende lagföringsbeslut från 2019 följer vidare att hela dagsbotsskalan inte används i praktiken beträffande hemfridsbrott och olaga intrång av normalgraden. I endast två fall översteg dagsbotsantalet 100 stycken. I ljuset av detta framstår det föreslagna maximistraffet (fängelse ett år) som en omotiverat dramatisk skärpning och förslaget avstyrks därför.

I enlighet med det resonemang som förs ovan avstyrker Advokatsamfundet även förslaget om att osjälvständiga brottsformer ska kriminaliseras. Kriminalisering av försök, förberedelse och stämpling är – såsom nämns i promemorian – tänkt att förbehållas brott av visst allvar. Hemfridsbrott och olaga intrång når inte upp till denna allvarsgrad.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander